

Civiløkonomernes kommentarer til Videnskabsministerens henvendelse til universiteternes bestyrelsesformænd vedr. ”Globaliseringsrådet og Universitetsstrukturen”

Civiløkonomerne har grundlæggende fokus på at etablere de bedst mulige forsknings- og studiemiljøer gennem udvikling af relevant ”**kritisk masse**”. Det er således ikke muligt i tilfredsstillende kvalitet at udbyde samtlige handelshøjskole- og universitetsuddannelser i fuldt omfang over hele landet. Tilsvarende har Civiløkonomerne også fokus på at integrere **sektorforskningen** i handelshøjskoler og universiteter, og herigennem skabe bedst mulig forskningssynergi.

Civiløkonomerne støtter således Globaliseringsrådets og Videnskabsministerens udspil omkring en **rational gennemgang** af handelshøjskole-, universitets- og forskningssektoren med henblik på at udvikle de bedst mulige forudsætninger for at møde den stadigt mere nærværende omverden.

Den intensiverede **internationalisering** stiller både krav til forsknings- og udviklingsindsatsen, men også til de grundlæggende parametre for det løbende samspil med omverdenen, nemlig vore traditionelle købmandsfærdigheder: Finans – Distribution – Logistik – Management, som udvikles og vedligeholdes i vore handelshøjskolemiljøer.

Det er således afgørende nødvendigt, at forsknings- og studiekompetencerne, som er opbygget omkring, og med udgangspunkt fra, vore to handelshøjskoler i Århus og i København, udvikles og vedligeholdes som naturlige elementer i en synergiopbygning inden for universitetssektoren.

Fokusering på regions- / erhvervsudvikling har over tiden medført en spredning af forsknings- og studieindsatsen, som kan medføre uhensigtsmæssig **dobbeltdækning og overlappende indsats**. Denne udvikling bliver i stigende grad synlig i takt med globaliseringspresset, hvor det må erkendes, at Danmark kvantitativt set kan være en lille størrelse – men ikke nødvendigvis ud fra en kvalitativ vurdering.

Konsortiedannelser og intensiveret samarbejde – nationalt såvel som internationalt – vil derfor være helt naturligt og afgørende for vor kollektive eksistens. Det kan i denne sammenhæng være relevant at vurdere i hvilket omfang konsortiedannelser kan understøtte opretholdelsen af separate enheder. Udspillet fra Videnskabsminister Helge Sander over for universiteternes bestyrelsesformænd den 10. februar 2006 med opfordring til dialog omkring integration, vurderes således om en naturlig del af den globale udvikling, som vi befinder os midt i, og som vi grundlæggende også er pænt forberedt på at møde.

Statsministeren har således senest på topmødet i Lech, Østrig den 12-13. marts 2006 støttet op omkring servicedirektivet, og dermed også omkring GATS udviklingen. Hermed er markedet for forskning, uddannelse og innovation er en realitet, og dermed er der også behov for en strategi, der øger mobiliteten på tværs af grænser for forskere, undervisere og studerende.

En konsortieudvikling der samtidig udnytter og udvikler handelshøjskolernes potentiale, må vurderes på langt sigt naturligt at kunne omfatte de to spor som er udviklet af Børsting-udvalget og Risø's bestyrelse. Hermed følger vi også den fremadrettede udvikling af videnssamfundet, som vi genfinder i GATS grundprincipperne – samtidig med at vi udnytter den grundlæggende know-how som vi besidder inden for ernæring og teknologi – og øvrige videnbaserede udviklingsområder.

Universiteternes selvstændighed, som netop er nedfældet i forbindelse med den seneste revidering af universitetsloven, kommer hermed i fokus – men samtidig stilles også spørgsmål ved deres evne til og muligheder for at udnytte de nyvundne frihedsgrader. Det tager sin tid at omstille sig til de hurtigtløbende nye tider – også for universitetsloven, der måske trænger til en justering af de mest iøjnefaldende blokeringer. Der tænkes hermed på Rektorkollegiets påpegning af behovet for frie basismidler til finansiering af strategiske prioriteringer, samt de fortsatte behov for internationalisering af uddannelserne.

Den grundlæggende udviklings- og omstillingsevne, som er kendetegnende for handelshøjskolesektoren lægger en solid bund under hele den fremtidig udvikling inden for universitetssektoren, hvor følgende to overordnede udviklingsfelter kunne være relevante:

- A) Indledningsvist vil det være et spørgsmål om at finde frem til de unikke områder, hvor regulær nyudvikling kan finde sted.
- B) Herefter bør identificeres parallelle dobbeltdæknings- og overlappende områder, hvor man kan skabe de mest umiddelbare synergieffekter.

Ad A) Umiddelbart vil begge vore handelshøjskoler med udgangspunkt i deres centerinitiativer kunne intensivere deres position som frontløbere for grundlæggende udviklinger i samarbejde med øvrige relevante institutioner på disse felter. Gennem centerdannelserne udvikles både en øget kritisk masse, samtidig med at aktiviteterne tilpasses videnøkonomien. Specifikke synergifelter på fødevarer- og teknologi-områderne udgør måske ikke umiddelbart intensiverede indsatsområder. Til gengæld har begge handelshøjskoler en størrelse, der hver for sig matcher de mest højtprofilerede europæiske Business Schools og begge er placeret blandt de 5 største EQUIS akkrediterede. Tilsammen repræsenterer de to danske handelshøjskoler en Business School Community, der internationalt set er særdeles kompetent og attraktiv både for studerende og forskere. Handelshøjskolernes samarbejde med øvrige universiteter og brede tværgående udviklingsaktiviteter udgør traditionelt en betydelig diversitet, som er et aktiv for vort samlede uddannelsessystem.

Ad B) Parallelle aktiviteter hvor der eksempelvis på institutplan kan foretages koordination og rationalisering kræver at man går et spadestik dybere med interne konsekvenser til følge. Evalueringsinstituttets rapport pr. medio marts 2006 om HA-uddannelserne understreger at der har udviklet sig studiemiljøer hvor størrelsen har vanskeligt ved at leve op til den nødvendige kritiske masse. Tilsvarende udviklinger bør identificeres og håndteres med ”rettidig – og realistisk – omhu”. Til udvikling af øget fælles fodslag vil det kunne anbefales at etablere intensiverede samarbejdsfora eksempelvis med udgangspunkt i grundkonceptet for HD-fællesudvalget. Gennem deltagelse i dette fælles arbejdsforum skaber HD-udbydere – handelshøjskoler og universiteter – netop en faglig og koordineret udvikling af disse uddannelser på tværs af de udviklende, vedligeholdende og udbydende institutioner, som vil kunne danne model for tilsvarende koordinationstiltag i andre sammenhænge inden for universitetssektoren.

Grundlæggende vil det være nødvendigt at bevare vore handelshøjskoler som separate enheder til understøtning af vore unikke internationale styrker inden for Finans – Distribution – Logistik – Management, men også som kernen i og fortsættelsen af det intensive tværgående forsknings- og studiesamarbejde der allerede foregår – nationalt såvel som internationalt.

Begge vore handelshøjskoler – og vore universiteter i øvrigt – er internationalt set interessante konsortiepartnere. Det er imidlertid ikke tilstrækkeligt at være interessante – der skal også proaktivt gøres noget ved det, og handelshøjskolerne er på dette felt frontløbere, der er værd at lade sig inspirere af.

Videnskabsministerens opfordring til nationalt at finde integrationsmuligheder bør følges op af tilsvarende internationale initiativer, som imidlertid kræver at de danske universiteter kan dokumentere bedst mulig kvalitet. Her kommer Videnskabsminister Helge Sanders seneste udspil på akkrediteringsfronten i fokus, som en nødvendig forudsætning for at man kan gøre sig gældende som internationale partnere – og dermed deltagere i den globaliserede udvikling.